

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Directorivm Inqvisitorvm F. Nicolai Eymerici Ordinis Prædicatorum

Nicolaus <Eymericus>

Venetiis, 1607

Sixtus Papa V.

urn:nbn:de:hbz:466:1-13589

S. D. N. Sixti Papæ V. Constitutio contra exercentes Astrologiæ Iudiciaria artem,
& alia quæcunque diuinationum genera, librosque de eis legentes, ac tenentes.

Sixtus Episcopus seruus seruorum Dei, ad perpetuam rei memoriam.

CŒLI & Terræ Creator Deus quem vnum Omnipotentem corde credimus ad iustitiam, & ore confitemur ad salutem, etsi homini, quem ad imaginem & similitudinem suam creauit, mentem dederit quæ nõ solum diuino fidei lumine illustrata, mysteria illa cognosceret, quæ humanam intelligentiam superant, sed etiam naturæ suæ vi, magno licet cum labore præclara multa inuestigaret, atque intelligeret; Tamen, vt superbum animal homo non altum saperet, sed timeret, & immensam conditoris sui maiestatem, humili stratus veneraretur, sibi soli eorum, quæ euentura sunt, scientiam, & futuram rerum cognitionem reseruauit. Solus enim ipse, cuius oculis omnia nuda, & aperta sunt, & ad intimas hominum cogitationes penetrat, & consequentes eorum actiones intuetur, solus ipse, qui vocat ea quæ non sunt, tanquam ea, quæ sunt, omnia præsentia, & ante oculos posita habet, solus denique omnia & singula quæcunque totius temporis decursu, & sæculorum ætatibus futura sunt, ab omni æternitate nouit, & admirabili prouidentia disposuit, quæ non modo humanæ mentis imbecillitas ignorat, sed nec demones ipsi præsentire possunt. Quare Idolorum in futuris annuntiandis falsitatem, & imbecillitatem, & eorum qui eis cultum adhibebant, vanitatem irridet Spiritus sanctus apud Isaiam illis verbis. Annuntiate quæ ventura sunt in futurum, & sciemus, quia Dij estis vos: & in nouo testamento Christus dominus discipulorum suorum de futuris euentus paulo cupidius inquirētium, interrogatio nem graui illa responsione retudit, quæ etiam omnium fidelium suorum curiositatem coercuit. Non est vestrum scire tempora vel momenta, quæ pater posuit in sua potestate. Nec vero ad futuros euentus, & fortuitos casus prænoscentes (futuris euentibus ex naturalibus causis necessario, vel frequenter prouenientibus: quæ ad diuinationem non pertinent, dumtaxat exceptis) vlla sunt veræ artes, aut disciplinæ, sed fallaces & vanæ improborum hominum astucia, & demonum fraudibus introductæ, ex quorum operatione, consilio, vel auxilio, omnis diuinitio dimanat, siue quod expresse ad futura manifestanda inuocentur, siue quod ipsi prauitate sua, & odio in genus humanum, occulte, etiam præter hominis intentionem se ingerant, & intendant vanis inquisitionibus futurorum, vt mentes hominum perniciosè vanitatibus, & fallaci contingentium præuincatione implicentur, & omni impietatis genere deprauentur. Quæ quidem ipsi cognita sunt, non diuinitate aliqua, nec vera futurorum rerum scientia, sed naturæ subtilioris acumine, & alijs quibusdam modis, quos hominum obusor intelligentia ignorat. Quamobrem dubitandum non est, in huiusmodi futurorum contingentium, & fortuitorum euentuum inquisitione, & præcognitione, Diaboli operationem se fallaciter immiscere, vt sua fraude ac dolis, miseros homines à via salutis auerrat, & laqueo damnationis inuoluat. Quæ cum ita sint, nonnulli hæc fideliter & religiose, vt debent, non attendentes, sed curiosa sectantes, grauitè Deum offendunt, errantes ipsi, & alios in errorem mittentes; tales in primis sunt Astrologi olim Mathematici, Genethliaci, & Planetarij vocati, qui vanam falsamque siderum & astrorum scientiam profitentes, diuinæque dispositionis ordinationem suo tempore reuelandam præuenire audacissime satagentes, hominum natiuitates, seu genituras, ex motu siderum & astrorum cursu metuntur, ac iudicant futura, siue etiam præsentia, & præterita occulta, atque ex puerorum ortu & natali die, siue quauis alia temporū, & momentorum vanissima obseruatione & notatione, de vniuscuiusque hominis statu conditione, vitæ cursu, honoribus, diuitijs, libere, salute, morte, itineribus, certaminibus, inimicitijs, carceribus, cædibus, varijs discriminibus, alijsque prosperis, & aduersis casibus & euentibus præcognoscere, iudicare & affirmare temere præsumunt, non sine magno periculo erroris & infidelitatis; cum S. Augustinus præcipuum Ecclesiæ lumen, eum, qui hæc obseruat, qui attendit, qui credit, qui in domū recipit, qui interrogat, Christianam fidem, & baptismum præuaticasse affirmet, vt illos merito Apostolus arguat, atque increpet illis verbis: Dies obseruatis, & menses, & tempora, & annos; timeo vos, ne forte sine causa laborauerim in vobis: Hi igitur leuissimi, & temerarij homines in miserandam animarum suarū ruinam, graue fidelium scandalum, & Christianæ fidei detrimentū, futurorum rerum euentus, & quæcunque prospere, vel aduersè obuentura sunt, ac ætus humanæ: ea denique quæ ex libera hominum voluntate proficiunt, astris sideribusque ascribunt, eisque eam facultatem, vim, seu virtutē & efficaciam tribuunt significandi futura: & ad præcognita ita inclinandi, vt sic omnino nec aliter euentura sint, atque ob eam causam de ijs rebus omnibus iudicia facere, prognostica, prædictiones, & præcognitiones sibi asumere, & palam venditare non dubitant; quibus non pauci iudes, & imperiti, alijque nimis creduli & imprudentes tantam fidem præstant, vt ex huiusmodi iudiciorū, & prædictionum præscripto, aliquid certo esse credant, aut sperent: quorum sane & mædaciū magistrorum temeritas, & infelicium discipulorū credulitas, magnopere deploranda est, qui vel diuinis litteris admoniti nõ intelligunt, hominis præstantiam, cui Cæli, & Stellæ, & clarissima Cæli sidera Sol, & Luna, Deo ita disponente, non imperant, sed inserviunt: sic

Ascende enim Moyses populum Dei, ut hunc errorem caueret, præmonebat: Ne forte eleuatis oculis ad Cælum, videas Solem, & Lunam, & omnia astra Cæli, & errore deceptus adores ea, & colas, quæ creauit Dominus Deus tuus in ministerium cunctis gentibus, quæ sub Cælo sunt. Sed quid sidera miranda est homini seruire? nonne nobilissima intelligentiæ Angeli ipsi, omnes sunt administratores spiritus, in ministerium missi propter eos, qui hæreditatem capiunt salutis: nam rationales omnes iradiligit Deus, ut non solum Episcopos, quemadmodum à S. Ambrosio scriptum est, ad tuendum gregem ordinauerit, sed etiam Angelos destinauerit. Præclare etiam S. Hieronymus: magna dignitas animarum, ut vnaquæque habeat ab ortu natiuitatis in custodiam sui Angelum delegatum. Quod si Angeli homines custodiunt, quid aduersus Angelorum custodiam, & tutelam astra moliri, aut efficere poterunt, quæ cum ipsis Angelis nullo modo sunt comparanda? Nec sanè hoc loco prætereunda est eximii Ecclesiæ Doctoris, & Beatissimi Pontificis Magni Gregorii sententia, qui Priscillianistas hæreticos vnumquemque hominem sub constitutionibus stellarum nasci putantes, magno rerum & verborum pondere confutat. Absit (inquit) à fidelium cordibus, ut aliquid esse Fatum dicant, vitam quippe hominum solus hanc conditor, qui creauit administrat; neque enim propter stellas homo, sed stella propter homines facta sunt, ut si stella fatum hominis esse dicitur, ipsis suis ministerijs subesse homo prohibetur. Vtinam insani homines hæc separent, & intelligerent, ac Dei monitis obtemperarent in Leuitico dicentis: Non declinetis ad Magos, nec ab Ariolis aliquid sciscitemini, ut polluamini per eos. Neque enim quæ Christiana, & vera pietas repellit, ac damnat, tanto studio investigarent, ipsidemque misere se decipi, atque irretiri paterentur. Sunt etiam inanes quidam homines, & cutiosi, vel impij, & irreligiosi, qui futurarum, & occultarum aliarum rerum noticiam a deo anxie habere student, ut ob eadem prænoscentia, & inuestiganda in diuinæ legis offensionem multipliciter incurrant. Alij enim Geomantiæ, Hydromantiæ, Aeromantiæ, Pyromantiæ, Onomantiæ, Chiromantiæ, Necromantiæ, alijsque sortilegijs, & superstitionibus, non sine Dæmonum saltem occulta societate, aut tacita pactione, operam dare, seu illis, ac sortibus illicitis taxillorum, granorum triticeorum, vel fabarum iactu uti non verentur. Alij vero aliquas pristina, & antiquata, ad per Crucis victoriâ prostratæ Idolatriæ reliquias renitentes, quibusdam augurijs, auspicijs, similibusne signis, & vanis observationibus ad futurorum diuinationem intendunt. Abijtem sunt, qui cum Moite fœdus incedunt, & pactum faciunt cum Inferno, qui similiter ad occultorum diuinationem ad inueniendos thesauros, vel ad alia facinora perpetranda, etiam expressa cum Diabolo pactione facta, in manifestam suorum perniciem animarum, nefarias magicæ artis incantationes, instrumenta, & veneficia adhibent circulos, & diabolicos characteres describunt, Dæmones inuocant, aut conuocant, ab eis responsa petunt, aut accipiunt, eis preces, & thuris, aut aliarum rerum suffimenta, seu fumigationes, aliaue sacrificia offeruntur, candelas accendunt, aut rebus sacris, vel Sacramentalibus sacrilege abutuntur, ad orationis, genuflexionis, aut quæuis alia impietatis obsequia præstant cultum venerationemque tribuunt, aut annulum, vel speculum, aut paruas phylas sibi fabricant, aut fabricari curant, ad Dæmones in eis aliquid, seu includendos, ut putant, ad responsa ab ipsis inde petenda, aut habenda. Alij præterea etiam in corporibus obfessis, vel lymphaticis, & phanaticis mulieribus Dæmones de futuris, vel occultis rebus, aut factis exquirunt, ut merito ab eis, quos Dominus in Euangelio tacere imperauit, vanas mendacesque referant responsiones. Alii quoque præstigatorum, frequentius vero mulierculæ quædam superstitionibus deditæ in phylis, seu vasculis vitreis aqua plenis, vel in speculo accensis candelis, etiam benedictis sub nomine Angeli Sancti & albi, Diabolum omnium malorum fatorem supplices adorantes, vel in vnguibus, aut palma manus, quandoque etiam oleo perunctis eundem omnium fallaciarum architectum orant, ut similiter futura, vel occulta quæuis per spectra, & apparentes imagines, seu phantasticas visiones sibi ostendat, aut ab eodem patre mendacii Diabolo alijs incantationibus, aut varijs superstitionis observationibus, futurorum, & occultorum huiusmodi veritatem quærunt, & hominibus prædicere contendunt. Quorum omnium, quos supra enūmerauimus consimilis impietas parem exitum habet, nimirum, quod Dæmonijs præstigijs, ac dolis, tum qui diuinant, tum qui diuinationem expetunt illusi, ac delusi miserime reperiuntur. Itaque cum futuros euentus in seipsis considerare, antequam fiant, sit Dei proprium, illud necessario consequitur, ut Astrologi, & alij predicti, qui huiusmodi futura prænunciare, aut prænoscere quocumque modo, nisi Deo reuelante audent, iniuste atque impudenter, quod Dei est, sibi assumant, & usurpent. Sic fit, vedum ab eis, quod solius est Creatoris perperam creaturis tribuitur, diuina Maiestas grauiter lædatur, fidei integritas violetur, & animabus pretioso Christi sanguine redemptis, pestis, atque exitium importetur. Et licet tampridem regulis Indicis librorum prohibitorum ex decreto sacri generalis Trid. Conc. confecti, illud inter cetera constitutum fuerit, ut Episcopi diligenter prouiderent, ne huiusmodi Astrologiæ iudiciariæ libri, tractatus & indices legerentur, vel haberentur, quæ de futuris contingentijs, successibus, fortunis, & casibus, aut alijs actionibus, quæ ad humana voluntate pendunt, certo aliquid euenturum affirmare audent permissis, tamen iudicijs, & naturalibus observationibus, quæ navigationis, agriculturæ, siue medicæ artis iuuanda gratia conscripta fuissent. Libros vero omnes, & scripta Geomantiæ, Hydromantiæ, Chiromantiæ, Necromantiæ, siue in quibus continentur sortilegia, veneficia, auguria, auspicia, incantationes artis magicæ, profus reici, & aboleri curarent. Non tamen errorum corruptelarum, delictorum, & abusu suum predictorum extirpationi vsque adeo prouisum est, quin etiam adhuc in nonnullis locis, &

apud plurimos curiosius vigeant, cum valde frequenter, detectis Diaboli insidijs, diuinationum sortile-
 giorum, & variarum superſtitioſum omnia plena esse in dies detegantur. Nos igitur, qui pro nostro
 pastoralis officij munere fidei integritatem inuolatam conseruare debemus, & animatum salutis pro-
 ſpicere, quorum diuina gratia adutrice possumus, ex paternę charitatis visceribus optamus, dam-
 nantes, & reprobantes omne genus diuinationum, quę Diabolo auctore ad fidelium deceptionem à
 prædictis obriosis, vel perditis hominibus fieri solent. Cupientes præter ea Sanctam illam Christianę
 Religionis simplicitatem, præsertim vbi agitur de summa Creatoris Dei potestate, sapientia, & proui-
 dentia ab omni erroris labe integram, atq; incorruptam, vt par est, retineri: Volentes quoque prædi-
 ctę falsę credulitati, ac huiusmodi illicitarum diuinationum, & superſtitioſum, detestabili studio,
 & execrandis flagitijs, atq; impuritatibus occurrere, vt de Christiano populo merito dici possit, quod
 de antiquo Dei populo scriptum est: Non est augurium in Jacob, neque diuinationio in Israel: Hęc per-
 petuo valitura constitutione, Apostolica auctoritate statuimus, & mandamus, vt tam contra Astrolo-
 gos, Mathematicos, & alios quoscuq; dicte iudiciarię Astrologię, præterquam circa agricul-
 turam, navigationem, & rem medicam in posterum exercentes, aut faciētes iudicia, & natiuitates ho-
 minum, quibus de futuris contingentijs, successibus, fortuitisq; casibus, aut ætionibus, & humana
 voluntate pendentibus, aliquid euentuum affirmare audent, etiam si id se non certo affirmare asse-
 rant, aut protestentur, quàm contra alios vtriusq; sexus, qui supradictas dānatas, vanas, fallaces, & per-
 niciosas diuinationes, siue scientias exercent, profitentur, & docent, aut discunt, quise huiusmodi
 illicitas diuinationes, sortilegia, superſtitiones, veneficia, incantationes, ac præmissa detestanda scela-
 ra & delicta, vt præfertur faciunt, aut in eis se quomodolibet intromittunt, cuiuscunq; dignitatis, gra-
 dus, & conditionis existant, tam Episcopi, & Prælati, Superiores, ac alij ordinarij locorum, quàm In-
 quiritores hæreticę prauitatis vbiq; gentium deputati, cuius si in plerisq; ex his casibus antea non pro-
 cecebant, aut procedere non valebant diligentius inquirent, & procedant, atque in eos seuerius Cano-
 nicis pœnis, & alijs eorum arbitrio animaduertant. Prohibentes omnes, & singulos libros, opera, &
 tractatus huiusmodi iudiciarię Astrologię, Geomantię, Hydromantię, Aeromantię, Pyromantię,
 Onomantię, Chiro-mantię, Necromantię, artis Magicę, aut in quibus sortilegia, veneficia, auguria,
 auspicia, execrabiles incantationes, ac superſtitiones continentur, ac vt supra in memorato Indice in-
 terdictos sub censuris, & pœnis in eo contentis à quibuscuq; Christi fidelibus legi, aut quomodoli-
 bet retineri, sed illis Episcopi, & ordinarij locorum, vel Inquisitoribus prædictis præsentari, & con-
 ſignari debere. Et nihilominus eadem auctoritate statuimus, & mandamus, vt contra iocenter legē-
 tes, aut retinentes libros, & scripta huiusmodi, seu in quibus talia continentur: similiter iisdem Inqui-
 ſitoribus libere, & licite procedant, ac pœnis detere, & pœnis cõdignis punire & coercere possint. Non ob-
 stantibus constitutionibus, & ordinationibus Apostolicis, ceterisq; contrarijs quibuscuq;. Vt autem
 præsentis nostre litterę ad commohera omniũ notitiã facilius deducantur: iubemus illas in Va-
 luis Basilicarum Sancti Ioannis Lateranen, & Principis Apostolorum de Vibe, ac in Acie Campi Flo-
 rę affigi, seu appendi, bisque detractis ipsarum exempla, etiam impressa eidem in locis affixa relin-
 qui. Et in super vniuersis, & singulis Venerabilibus Fratribus nostris Patriarchis, Primatibus, Archie-
 piscopi, Episcopi, locorum ordinarijs, & Prælatis, necnon Inquisitoribus hæreticę prauitatis vbi-
 ber constitutis, per hæc committimus, & in virtute sanctę obedientię districte precipiendo mādamus,
 vt per se, vel alium, & ualios eadem præsentis litteras, postquam eas receperint, seu earum notitiã
 habuerint, in suis, & singulis parochialibus Ecclesijs, dum in eis populi multitudo ad diuina conue-
 nit, deinde vero semel in anno, & quoties eis expedire videbitur, vulgari sermone publicent, aut publi-
 cari faciant. Quia vero difficile foret præsentis litteras ad singula quaq; loca, in quibus de eis fides fa-
 cienda erit, deferri: Volumus vt earum transcriptis, etiam impressis, manu Notarij publici subscriptis,
 ac paruo sigillo Sanctę Romanę, & vniuersalis Inquisitionis, seu alicuius Prælati, vel Curię Ecclesia-
 sticę munitis, eadem prorsus fides in iudicio, & extra, vbiq; locorum adhibeatur, quę eidem origina-
 libus litteris adhiberetur, si essent exhibita, vel estensa. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc pa-
 ginatam nostrorum statutorum, mandatorum, prohibitionis, iussionis, commissioſis, & voluntatis in-
 fringere, vel ei ausu temerario contraire: Si quis autem hoc attentare præsumpserit, indignationem
 Omnipotentis Dei, ac beatorum Petri, & Pauli Apostolorum eius, se noverit incursum. Dat. Ro-
 mę apud Sanctum Petrum, Anno Incarnationis Dominicę, Millesimo quingentesimo octuagesimo
 quinto, Nonis Ianuarij, Pontificatus nostri anno primo.

H. Prodat,

Ioannes Baptista Canobius.

Anno à Natiuitate Domini M. D. LXXXVI. Indictione decimaquarta, die vero nona mensis Ia-
 nuarij. Pontificatus S. D. N. D. Sixti, diuina providentia Papa quinti, Anno primo. Retroscripta
 littere, Apostolicę, affixa, lecta, & publicatę fuerunt in Valuis, seu portis Sancti Ioannis Lateranen.
 & Sancti Petri Principis Apostolorum de Vrbe, necnon Cancellarię Apostolicę, & Acie Campi Flo-
 rę, & per aliquod temporis spatium dimissa per nos Io. Freile, & Nicolauum Taglietum S. D. N.
 Papę Cursores, Alex. Parabiacus Mag. Corforum.

FRAN-